

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

onsdag 22. november 2006 kl 16.30

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat, Fr. Selmers vei 2

Kart I

Sak	Side
98/06 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 26.10.2006	2
99/06 Rapport 19/2006 Prioriteringer av lederoppgaver i grunnskolen	2
100/06 Rapport 20/2006 Offentlige anskaffelser - konkurranseeksponering og direktekjøp	3
101/06 Rapport 21/2006 Brukerorientering overfor ikke-vestlige innvandrere i helsestasjonstjenesten.....	4
102/06 Rapport 22/2006 Kontroll og oppfølging av tilskudd til kollektivtrafikk.....	5
103/06 Rapport 23/2006 Psykisk helsearbeid - Bruk av individuelle planer i to bydeler..	7
104/06 Rapport 24/2006 Psykisk helsearbeid - styringsinformasjon.....	8
105/06 Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 24/2003 - Saksbehandling i Næringsetaten - Etatens tiltak etter oppfølgingsundersøkelsen.....	9
106/06 Endelig innberetning om økonomiske misligheter ved hjemmetjenesten i Bydel Østensjø	11
107/06 Endelig innberetning om økonomiske uregelmessigheter i Bydel Østensjø	12
108/06 Foreløpig innberetning om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Renovasjonsetaten	13
109/06 Forvaltningsrevisjonsprosjekt - Systemgjennomgang av byggesaksprosessen i Plan- og bygningsetaten	14

98/06

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 26.10.2006

Protokollen følger vedlagt.

99/06

Rapport 19/2006 Prioriteringer av lederoppgaver i grunnskolen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av prioritering av lederoppgaver i grunnskolen i Oslo. Undersøkelsen inngår i det prioriterte området *store brukergrupper* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt av bystyret 16.03.2005.

Formålet med undersøkelsen har vært å gi politisk og administrativt nivå og skolene i Oslo kommune informasjon om ivaretagelsen av lederfunksjonen i grunnskolen. Både nasjonalt og i Oslo kommune framheves god skoleledelse som avgjørende for å sikre skolens kvalitet og utvikling. Undersøkelsens hovedproblemstilling er knyttet til grunnskolenes tilpasning til selvstyremodellen, men er avgrenset til sider ved skolelederfunksjonen. Kommunerevisjonen spør om hvordan skoleledelsen prioriterer mellom ulike lederoppgaver. Skal opplæringslovens krav og føringer fra bystyret kunne ivaretas, må ledelsen ved den enkelte skole løse både faglig-pedagogiske, personalmessige, økonomisk-administrative og strategiske lederoppgaver på en helhetlig og balansert måte. Prioriteringer kan bl.a. knyttes til skoleledelsens tids- og ressursbruk og gjennomføring av tiltak.

Rektorenes svar viste at det var store variasjoner i ledelsens tidsbruk skolene imellom. Ved en del grunnskoler gikk en betydelig del av ledertiden til økonomisk-administrative lederoppgaver, mens tidsbruken til bl.a. faglig-pedagogiske lederoppgaver var relativt liten. En slik skjevdeling av ledertiden kan gå på bekostning av det faglig-pedagogiske arbeidet og gi risiko for et dårligere opplæringstilbud til elevene. Spørreundersøkelsen tyder imidlertid ikke på at grunnskolelederne i *gjennomsnitt* brukte urimelig eller uforsvarlig mye eller lite tid på ulike lederoppgaver.

I sin høringsuttalelse til rapporten skriver Byrådsavdeling for barn og utdanning bl.a. at Kommunerevisjonen tar opp et viktig tema og at rapporten vil kunne være en del av kunnskapsgrunnlaget for oppfølgingen av skolene. Utdanningsetaten uttaler i sin høringsuttalelse at rapporten gir et verdifullt bidrag til en forsterket utvikling og viktige områder, og slutter seg til revisjonens anbefalinger. Etaten skriver at den kjenner seg igjen i mange av analysene, som også støtter godt opp om pågående kvalitetssikringsarbeid i Oslo-skolen. Høringsuttalelsene inneholder også enkelte andre og til dels kritiske kommentarer til rapporten, bl.a. en påpekning av at det hadde vært nyttig å kople spørreskjemadataene til informasjon om skolenes resultater.

Utdanningsetaten skriver at den vil følge opp rapporten gjennom forsterket innsats på skolelederopplæring, resultatoppfølging, styringsdialog og kompetanseheving av medarbeiderne.

Revisjonen oppfatter ikke at høringsuttalelsene gir grunnlag for å endre vurderinger og anbefalinger fra foreløpig rapport, men vurderer enkelte av kommentarene som konstruktive innspill til eventuelle fremtidige forvaltningsrevisjoner på dette området.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kommunerevisjonen har gjennomført en undersøkelse rettet mot grunnskoleledernes prioritering av lederoppgaver. Rapporten beskriver store variasjoner i skoleledernes tidsbruk til faglig-pedagogisk ledelse, personalledelse, økonomisk-administrativ ledelse og strategisk ledelse. Rapporten viser at ved en del grunnskoler gikk en betydelig del av ledertiden til økonomisk-administrative lederoppgaver, mens relativt liten tid ble avsatt til bl.a. faglig-pedagogiske lederoppgaver. Revisjonen peker på at det kan gå utover det faglig-pedagogiske arbeidet og gi risiko for et dårligere opplæringstilbud til elevene. Etter revisjonens vurdering synes det imidlertid ikke som om grunnskolelederne i *gjennomsnitt* brukte urimelig eller uforsvarlig mye eller lite tid på ulike lederoppgaver.

Kontrollutvalget merker seg at Utdanningsetaten mener at rapporten støtter opp under pågående kvalitetssikringsarbeid i Oslo-skolen og at etaten vil forsterke innsatsen når det gjelder skolelederopplæring, resultatoppfølging, styringsdialog og kompetanseheving av medarbeiderne.

Saken oversendes kultur- og utdanningskomitéen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 10.11.2006 m/vedlegg

100/06

Rapport 20/2006 Offentlige anskaffelser - konkurranseeksponering og direktekjøp

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført et forvaltningsrevisjonsprosjekt rettet mot etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser vedrørende konkurranseeksponering og direktekjøp. Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget 19. januar 2006. Undersøkelsen sorterer under fokusområdet *anskaffelser* i overordnet plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av bystyret 16. mars 2005.

Kommunerevisjonene har undersøkt om atten utvalgte anskaffelser fra åtte virksomheter er kunngjort i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser. Videre har revisjonen undersøkt om vilkårene for direktekjøp er oppfylt i tilfeller hvor direktekjøp er benyttet som anskaffelsesprosedyre. Undersøkelsen omfatter anskaffelser fra følgende virksomheter: Undervisningsbygg Oslo KF, Samferdselsetaten, Omsorgsbygg Oslo KF, Boligbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsetaten, Byrådslederens avdeling, Utviklings- og kompetanseetaten og Bydel Grünerløkka.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonen har avdekket brudd på regelverket for offentlige anskaffelser når det gjelder konkurranseeksponering og direktekjøp.

Kontrollutvalget forutsetter at virksomhetene iverksetter tiltak som anbefalt i rapporten for å sikre etterlevelse av regelverket.

Kontrollutvalget tar for øvrig rapport 20/2006 *Offentlige anskaffelser – Konkurranseeksponering og direktekjøp* til orientering.

Saken oversendes finanskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 10.11.2006 m/vedlegg

101/06

Rapport 21/2006 Brukerorientering overfor ikke-vestlige innvandrere i helsestasjonstjenesten

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført et forvaltningsrevisjonsprosjekt om brukerorientering overfor ikke-vestlige innvandrere i helsestasjonstjenestene i Bydel Stovner og Bydel Søndre Nordstrand.

Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 25.08.2005, sak 90/05. Prosjektet tilhører det prioriterte området Sektorer med store brukergrupper i overordnet plan for forvaltningsrevisjon 2005 – 2007, som ble vedtatt av bystyret 16.03.2005, sak 96/05.

Prosjektets formål er å undersøke i hvilken grad helsestasjonene praktiserer brukerorientering overfor ikke-vestlige innvandrere, og hvilke forbedringsmuligheter som foreligger. Rapporten dreier seg om forutsetninger for brukerpåvirkning i kvalitetsutviklingen på helsestasjonene i de undersøkte bydelene, og disse helsestasjonstjenestenes tilrettelegging for tjenesteyting til brukere med ikke-vestlig bakgrunn.

Undersøkelsen viser at helsestasjonstjenestene i disse bydelene tilrettelegger for tjenesteyting til ikke-vestlige innvandrere. Tjenestene har likevel klare forbedringsmuligheter når det gjelder innhenting av brukersynspunkter fra både ikke-vestlige og øvrige brukere. Kommunerevisjonens hovedanbefaling er at begge tjenester bør bruke flere anerkjente metoder for innhenting av brukersynspunkter, slik at de får bedre og mer komplett informasjon som grunnlag for å utvikle og forbedre tjenestetilbudet.

Tilbakemeldingene fra både bydelene og byrådsavdelingen er positive. Begge bydeler vil iverksette eller vurdere å iverksette tiltak i tråd med revisjonens anbefalinger innenfor nærmere angitte tidsfrister. Byrådsavdelingen sier den vil følge opp de to aktuelle bydelene og påse at revisjonens anbefalinger gjennomføres, slik bydelene selv har besvart det.

Etter at rapport 21/2006 var gått i trykken, mottok revisjonen tilbakemelding fra Utviklings- og kompetanseetaten, som hadde fått rapporten til orientering med mulighet for å avgi høringsuttalelse. Etaten mener rapporten gir en god beskrivelse og vurdering av den systematiske brukerorienteringen i helsestasjonstjenesten. Etaten ser imidlertid ut til å mene at en sammenlignende analyse av de to bydelene burde ha blitt gjennomført og beskrevet mer systematisk. UKE har også en påpekning om at revisjonens vurderinger virker generelle, f.eks vedrørende kompetanse.

Fra revisjonens side har det ikke vært hensikten å gjennomføre en sammenlignende analyse. Når det gjelder vurderingene, avspeiler de etter revisjonens oppfatning presisjonsnivået i kriteriene.

Etter revisjonens oppfatning gir ikke tilbakemeldingen grunnlag for å endre konklusjoner eller anbefalinger i rapporten.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport viser at Bydel Stovner og Bydel Søndre Nordstrand tilrettelegger for tjenesteyting til ikke-vestlige innvandrere, men at bydelene har forbedringsmuligheter når det gjelder innhenting av brukersynspunkter. Kontrollutvalget merker seg også at begge bydeler anser rapporten som nyttig, og har varslet at de vil iverksette eller vurdere å iverksette en rekke tiltak basert på rapportens anbefalinger og forslag.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 09.11.2006 m/vedlegg

102/06

Rapport 22/2006 Kontroll og oppfølging av tilskudd til kollektivtrafikk

Saken gjelder:

I rapport 22/2006 *Kontroll og oppfølging av tilskudd til kollektivtrafikk* belyser Kommunerevisjonen tilskuddsbevilgninger til kollektivtrafikk i Oslo kommune og hva slags kontroll og oppfølging som gjennomføres. Undersøkelsen er gjennomført etter vedtak i kontrollutvalget 15.06.2006, sak 74, og er plassert i plan for forvaltningsrevisjonsprosjekter vedtatt 19.01.2006, sak 10 under satsningsområdet *økonomistyring, intern kontroll i økonomiforvaltningen*.

Kommunerevisjonen har tatt utgangspunkt i den kontroll og oppfølging som ble gjennomført av byråden for miljø og samferdsel i 2005. Undersøkelsen viser at kommunen ikke har skriftlige retningslinjer som gjelder for forvaltning av tilskudd til kollektivtrafikk, og at oppfølging av tilskuddet er mangelfull. Det utarbeides ikke tilskuddsbrev ved tildeling, og det er ingen særskilt skriftlig rapportering av hva tilskuddet er brukt til. Kommunens rolle som

tilskuddsmyndighet skilles også i liten grad fra kommunens rolle som eier av det aksjeselskapet som mottar tilskudd.

Kommunerevisjonen konkluderer med at for å få tilstrekkelig oversikt over resultater av tilskuddet, bør det utøves mer systematisk kontroll og oppfølging. Kommunerevisjonen presiserer i rapporten at kommunen bør tilstrebe tilsvarende system for kontroll og oppfølging av tilskuddsbevilgninger til heleide aksjeselskap som staten legger opp til. Som grunnlag har Kommunerevisjonen tatt utgangspunkt i statens økonomireglement. Her er det fastsatt krav at for den enkelte tilskuddsordning skal det beskrives mål, kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier samt fastsette bestemmelser om oppfølging og kontroll. I tilskuddsbrev til den enkelte mottaker skal tilskuddsforvalter angi formål og vilkår for tilskuddet og tilskuddsbeløp, samt krav til oppfølging og kontroll.

Tilbakemelding på foreløpig rapport er mottatt fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel. Kommentarene viser at rapporten oppfattes som nyttig og at Kommunerevisjonens anbefalinger hovedsakelig får tilslutning. Byrådsavdelingen skriver blant annet at anbefalingene ivaretas gjennom omorganisering av kollektivtrafikken. Byrådsavdelingen presiserer imidlertid at rapportering bør sees i forhold til det totale forbruket i AS Oslo Sporveier og ikke bare i forhold til tilskuddsbevilgningen. Byrådsavdeling for finans og utvikling har gitt tilbakemelding om at avdelingen har merket seg funnene og anbefalingene og avventer endelig rapport.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 22/2006 *Kontroll og oppfølging av tilskudd til kollektivtrafikk* viser at Oslo kommune har forbedringsmuligheter når det gjelder forvaltning av tilskudd til kollektivtrafikk. Kontrollutvalget er av den oppfatning at tilskudd av en slik størrelse må underlegges kontroll og oppfølging som kan dokumenteres skriftlig. Kommunen bør tilrettelegge for mer formalisering av systemer og rutiner i oppfølgingsarbeidet. Som del av dette arbeidet bør kommunens ulike roller i forhold til tilskuddsmottakere synliggjøres og skilles bedre.

Kontrollutvalget understreker viktigheten av at for å få tilstrekkelig oversikt over resultater av tilskuddsbevilgninger til kollektivtrafikk, bør kommunen utøve mer systematisk kontroll.

Rapporten oversendes til bystyret.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 22/2006 *Kontroll og oppfølging av tilskudd til kollektivtrafikk* viser at Oslo kommune har forbedringsmuligheter når det gjelder forvaltning av tilskudd til AS Oslo Sporveier. Bystyret ber byrådet avklare hvordan byrådets kontroll og oppfølging av tilskuddsordningen skal følges opp på en tilfredsstillende måte.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.11.2006 m/vedlegg

Rapport 23/2006 Psykisk helsearbeid - Bruk av individuelle planer i to bydeler

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjon av to bydelers praksis ved bruk av individuelle planer for personer med psykiske lidelser i Bydel Alna og Bydel Nordstrand. Undersøkelsen er gjennomført etter vedtak i kontrollutvalget av 27. januar 2005 sak 12 og er plassert under satsingsområdet større omorganiseringer og endringsprosesser i kommunen.

Formålet med undersøkelsen har vært å se om bydelenes arbeid med individuelle planer er i tråd med lover, forskrifter og handlingsplaner for psykisk helsearbeid.

Revisjonen har gjennomgått kommunens og de to bydelenes handlingsplaner for psykisk helsearbeid, kvalitativ tertial- og årsrapportering for 2005 og annen relevant dokumentasjon. Revisjonen har undersøkt i alt 66 individuelle planer i de to bydelene og har gjennomført intervjuer med ansvarlige i utvalgte bydeler og personer med oppfølgingsansvar i både Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester og Helse- og velferdsetaten.

Begge bydelene bør forbedre utformingen av planene slik at de tilfredsstillende kravene som forskriften setter. Gjennomgang av i alt 66 individuelle planer i de to bydelene viser at mange planer ikke tilfredsstillende alle kravene i forskriften. Bare 6 av 66 planer revisjonen har undersøkt i de to bydelene tilfredsstillende alle forskriftens krav til innhold.

I Bydel Alna er det manglende opplysninger om tidsfastsettelse av planperiode og tidspunkter for evaluering og eventuelle justeringer i planen. Dessuten mangler vel en tredjedel av planene en beskrivelse av hvordan tiltakene skal gjennomføres.

I Bydel Nordstrand er det viktigste funnet at bare vel halvparten av brukerne får tilbud om individuell plan. Videre viser undersøkelsen at individuelle planer bare i ett tilfelle beskriver brukerens ressurser og i halvparten av planene hva brukeren skal bidra med. I denne bydelen mangler et flertall av planene underskrifter fra bruker, tjenesteytere og/eller tidspunkter for evaluering/justering av plan.

Begge bydelene har positive erfaringer med bruk av individuelle planer og framhever at planen skal være brukernes plan og at den bidrar til et mer helhetlig og koordinert helsetilbud.

Kommunerevisjonen anbefaler bydelene å systematisere arbeidet med å sikre riktig utforming av individuelle planer i tråd med lov og forskrift. Bydelene bør også utarbeide bedre informasjon om tiltak og rettigheter. Revisjonen har også pekt på at det i planene klart bør framgå hvem i bydelen som har ansvar for samordning av bydelens tjenestetilbud når spesialisthelsetjenesten har koordinatrollen.

Bydelene Alna og Nordstrand og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester har avgitt høringsuttalelser og kommentarer til foreløpig rapport. Disse slutter seg i hovedsak rapportens konklusjoner og anbefalinger, og vil iverksette relevante tiltak med utgangspunkt i revisjonen anbefalinger. Revisjonen merker seg at høringsinstansene har enkelte innvendinger til rapporten, men de er ikke av en slik karakter at revisjonen har gjort endringer i endelig rapport.

Endelig rapport vil bli distribuert til berørte parter og til øvrige bydeler.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens Rapport 23/2006 *Psykisk helsearbeid - bruk av individuelle planer i to bydeler* viser at arbeidet med individuelle planer byr på utfordringer og at bydelene Alna og Nordstrand har klare forbedringsmuligheter på dette området. Utvalget merker seg videre at bydelene og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester er enige i Kommunerevisjonens konklusjoner og anbefalinger og vil iverksette relevante tiltak.

Utvalget vil påpeke viktigheten av at det gjennomføres tiltak som sikrer at alle som har rett til å få utarbeidet individuell plan får dette og at individuelle planer utarbeides slik lov og forskrift forutsetter.

Kontrollutvalget tar for øvrig Rapport 23/2006 *Psykisk helsearbeid - bruk av individuelle planer i to bydeler* til orientering.

Saken sendes til helse- og sosialkomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 14.11.2006 m/vedlegg

104/06

Rapport 24/2006 Psykisk helsearbeid - styringsinformasjon

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon rettet mot styringsinformasjon om psykisk helsearbeid. Undersøkelsen ble vedtatt av kontrollutvalget 14. mars 2006, sak 30/06. Prosjektet sorterer under satsningsområdet store omorganiseringer og endringsprosesser i overordnet plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av bystyret 16. mars 2005.

I undersøkelsen har revisjonen sett på den kvalitative rapporteringen om psykisk helsearbeid i Oslo kommune. Hensikten med den kvalitative rapporteringen til byrådet er å bringe klarhet i om intensjonene i den statlige opptrappingsplanen og kommunens handlingsplan følges.

Undersøkelsen ble rettet mot Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester, Helse- og velferdsetaten, Bydel Alna og Bydel Nordstrand.

Undersøkelsens viktigste funn er som følger:

- Initiativet til kvalitativ rapportering om psykisk helsearbeid er et viktig ledd i å videreutvikle styringsinformasjonen om tjenesteproduksjonen i Oslo kommune.

- Dagens kvalitative rapportering kan forenkles og målrettes slik at den gir bedre oversikt over fremdriften i arbeidet med å gjennomføre tiltakene i kommunens handlingsplan om psykisk helsearbeid.
- Kvaliteten på underlagsmaterialet for den kvalitative årsrapporten må heves og omfanget av muntlig informasjon reduseres.
- På sikt bør rapporteringen dreies i retning av mer informasjon om tjenestenes faktiske kvalitet.

Tilbakemeldingene fra høringsinstansene viser at rapporten vurderes som nyttig og at den vil danne grunnlag for iverksettelse av relevante tiltak som bør kunne bidra til en videreutvikling av styringsinformasjonen om psykisk helsearbeid i Oslo kommune.

Kommunerevisjonen vil sende rapporten til orientering til de øvrige 13 bydelene.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Kommunerevisjonens rapport 24/2006 *Psykisk helsearbeid - styringsinformasjon* viser at dagens kvalitative rapportering kan forenkles og målrettes slik at den gir bedre oversikt over fremdriften i arbeidet med å gjennomføre tiltakene i kommunens handlingsplan om psykisk helsearbeid; likedan at kvaliteten på underlagsmaterialet for årsrapporten må heves og omfanget av muntlig styringsinformasjon reduseres.

Kontrollutvalget mener at det er viktig at det er tatt initiativ til å utvikle en rapportering om psykisk helsearbeid som tilstreber å si noe om resultatet av investerte ressurser, men mener også at informasjon om faktisk tjenestekvalitet må inngå i den kvalitative rapporteringen.

Saken sendes helse- og sosialkomiteen til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 8/11-2006 m/vedlegg

105/06

Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 24/2003 - Saksbehandling i Næringsetaten - Etatens tiltak etter oppfølgingsundersøkelsen

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen la fram rapport 24/2003 *Saksbehandling i Næringsetaten* for kontrollutvalget 20.11.2003, i sak 108. I undersøkelsen pekte Kommunerevisjonen på forbedringspotensial for etatens saksbehandling for søknader om bevilling etter alkoholloven og serveringsloven. Kontrollutvalget tok rapporten med revisjonens anbefalinger til orientering.

Høsten 2005 gjennomførte Kommunerevisjonen en oppfølgingsundersøkelse med spørsmål om hvilke tiltak som var iverksatt siden 2003. Revisjonen beregnet også på nytt saksbehandlingstiden fra komplett sak til vedtak om bevilling fattet etter alkoholloven og

serveringsloven. Basert på oppfølgingsundersøkelsen vurderte revisjonen at det fremdeles var utfordringer knyttet til saksbehandlingstid og styringsinformasjon. Kontrollutvalget behandlet saken i møte den 20.12.2005, og vedtok følgende:

”Kontrollutvalget anbefaler at det iverksettes tiltak som bidrar til lettere tilgang til, og bedre styringsinformasjon, slik at rapporter om saksbehandlingstid baseres på korrekte, oppdaterte data basert på mest mulig pålitelige data.

Kontrollutvalget ber Næringsetaten og Byrådsavdeling for næring og kultur om å vurdere tiltak for å sikre at søknader om bevilling etter serveringsloven behandles innen kravet.

Utvalget ber også om at Byrådsavdeling for næring og kultur og Næringsetaten vurderer tiltak som kan bidra til å redusere saksbehandlingstiden for sakene med lengst saksbehandlingstid etter serveringsloven og alkoholloven, såfremt dette ikke skyldes særlige forhold.

Kontrollutvalget ber om tilbakemelding på hvilke tiltak som iverksettes/planlegges iverksatt.”

Næringsetaten har i brev av 12.10.2006 gitt tilbakemelding på hvilke tiltak som er gjennomført, se vedlagt brev fra Næringsetaten til Kommunerevisjonen. Tiltakene omhandler følgende:

- Etaten har mer fokus på oppfølging av saksbehandlingstid ved mer tilgjengelig informasjon gjennom saksbehandlingssystemet. Etaten har opprettet flere registreringsfelter, bl.a. ”klar til saksbehandling”, ”foreløpig svar”, ”forsinkelsesmeldinger” og vedtak etter serveringsloven og alkoholloven (atskilt).
- I tilbakemeldingen fra etaten framgår det også at etaten har fått tilført flere ressurser til saksbehandlingen. Dette gjelder juridiske saksbehandlere, både midlertidige og faste stillinger.
- Etaten er delegert ytterligere myndighet, og kan nå fatte vedtak i alle saker som ikke er prinsipielle, eller som gjelder utvidet åpnings- og skjenketid. Innstillinger til avslag, og saker hvor bydelene går mot etatens innstilling, skal behandles i Rådgivende utvalg. Etatens myndighet er avhengig av at Rådgivende utvalg slutter seg enstemmig til etatens innstilling. Etaten viser også til at de generelt har fokus på saker med lang saksbehandlingstid, og at dette følges opp.

I sin tilbakemelding viser Næringsetaten til at det er iverksatt tiltak i tråd med kontrollutvalgets vedtak av 20.12.2005 i saken om oppfølgingsundersøkelsen om *Saksbehandling i Næringsetaten*. Kommunerevisjonen har i denne sammenheng ikke gjennomført direkte undersøkelser i etaten for å undersøke effekten av tiltakene. Revisjonen vil heller ikke anbefale noen videre oppfølgingsundersøkelse på nåværende tidspunkt. Hvorvidt tiltakene har effekt i forhold til redusert saksbehandlingstid vil vise seg over tid. Det er etter revisjonens oppfatning viktig at Næringsetaten og Byrådsavdeling for næring og kultur følger opp dette, for å sikre at lovkravene overholdes.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Undersøkelsen om *Saksbehandling i Næringsetaten*, jf. forvaltningsrevisjonsrapport nr. 24/2003 og kontrollutvalgets sak 116 av 20.12.2005 avsluttes.

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 01.11.2006 m/vedlegg

106/06

Endelig innberetning om økonomiske misligheter ved hjemmetjenesten i Bydel Østensjø

Saken gjelder:

En hjelpepleier (NN) ved hjemmetjenesten i Bydel Østensjø har svindlet til seg kr 1 000 fra to brukere i bydelen. I februar 2006 foreslo NN overfor en bruker å kjøpe rimelige sigaretter i Danmark og fikk med seg kr 500 for å gjøre dette. Brukeren fikk aldri sigarettene, og heller ikke pengene tilbake. Ved det andre tilfellet, også i februar 2006, foreslo NN overfor en bruker å kjøpe rimelig fotkrem i Sverige for kr 500. Brukeren fikk aldri fotkrem, og heller ikke pengene tilbake.

Den ene brukeren varslet en ansatt i hjemmetjenesten i Bydel Østensjø om forholdet sommeren 2006. Bydelen innkalte NN til møte for å få hennes forklaring. NN benektet å ha gjort noe galt, og mente bl.a. at hun ikke hadde vært hos den ene brukeren på det aktuelle tidspunkt.

Ifølge arbeidslistene hadde imidlertid NN vært på jobb på begge de aktuelle tidspunktene, og bydelen fant begge brukernes forklaringer svært troverdige. NN ble derfor avskjediget fra sin stilling 12.09.2006. Det er i avskjeden også bemerket at NN i 2005 mottok tjenestepåtale bl.a. for ulegitimert fravær.

NN ble anmeldt til politiet 14.08.2006 av Bydel Østensjø for å ha svindlet til seg kr 500 fra to brukere i bydelen. Politiet har opplyst til Kommunerevisjonen (muntlig) at begge sakene er henlagt *pga. bevisets stilling*. Brukerne har ikke krevd å få pengene tilbake, og bydelen har ikke erstattet tapet.

Bydel Østensjø har 14.09.2006 underrettet Helsetilsynet i Oslo og Akershus om hendelsen slik at de kan vurdere om NN fortsatt bør ha autorisasjon som hjelpepleier. Bydelen har pr. 10.11.2006 ikke fått tilbakemelding fra Helsetilsynet.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av 10.11.2006 om økonomiske misligheter ved hjemmetjenesten i Bydel Østensjø til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 10.11.2006

Endelig innberetning om økonomiske uregelmessigheter i Bydel Østensjø

Saken gjelder:

En konsulent (NN) i Bydel Østensjø behandlet i romjulen 2005 en søknad om boliglån og boligtilskudd til en person (XX) hun hadde et personlig forhold til. Søknaden fra XX var opprinnelig gitt til en annen saksbehandler, men NN hentet saken ut fra den opprinnelige saksbehandlerens kontor da han var på ferie. NN varslet verken den opprinnelige saksbehandler eller sin overordnede om at hun hadde behandlet saken.

NN ga XX forhåndsgodkjenning på boliglån med kr 1 150 000 og boligtilskudd med kr 270 000. I vedtaket benyttet NN et beregningsgrunnlag som var uriktig, og som medførte feilaktig godkjenning av tilskudd. Tilskudd skulle ikke vært gitt. Boligtilskudd har en fast ramme, slik at dersom XX hadde fått tilskudd ville dette medført mindre til disposisjon for andre søkere.

NN hentet ut søknaden fra kontoret til den opprinnelige saksbehandler 28. desember, og ga tilsagnet 29. desember. NN hevder at hun gjorde dette fordi søker hadde en leilighet *på hånden*. NNs overordnede har bemerket at det ikke er vanlig å behandle søknader *på dagen* selv om søkere har leilighet *på hånden*. Forholdet ble oppdaget 06.01.2006, før utbetaling hadde skjedd. Vedtaket ble senere omgjort, slik at verken boligtilskudd eller lån kom til utbetaling.

Bydel Østensjø mener NN var inhabil i saken, og NN har ikke bestridt at det var en binding mellom henne og XX slik at hun ikke burde ha behandlet søknaden.

NN ble avskjediget fra sin stilling 15.02.2006, bl.a. med følgende begrunnelse:

Din handlemåte i saken innebærer grovt brudd på den tillit som er nødvendig å ha til en medarbeider med ditt ansvarsområde.

Bydel Østensjø anmeldte forholdet til politiet 06.02.2006. Politiet har opplyst til Kommunerevisjonen (muntlig) at man pr. 10.11.2006 ikke har tatt endelig stilling til om det skal tas ut tiltale eller ikke.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar endelig innberetning av 10.11.2006 om økonomiske uregelmessigheter i Bydel Østensjø til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 10.11.2006

Foreløpig innberetning om økonomiske uregelmessigheter og misligheter i Renovasjonsetaten

Saken gjelder:

Seksjon for intern revisjon ved Byrådslederens avdeling (SIR) ble anmodet om assistanse 31.10.2005 etter at det ble avdekket indikasjoner på økonomiske uregelmessigheter i Renovasjonsetaten.

SIR gjennomførte undersøkelser med bakgrunn i utsagn fra ansatte. Undersøkelsene rettet seg primært mot en seksjonsleder og en avdelingsdirektør. SIR leide senere inn PricewaterhouseCoopers AS til å gjøre ytterligere granskinger. Rapporten fra granskingen forelå i juli 2006 (utrykt vedlegg).

Granskingen tok for seg syv leverandører til Renovasjonsetaten og eventuelle private leveranser disse hadde hatt til avdelingsdirektøren og seksjonslederen. Det ble avdekket en rekke alvorlige regelbrudd:

- Omfattende brudd på innkjøpsregelverk og lov om offentlige anskaffelser.
  - Ingen av de undersøkte anskaffelser var basert på konkurranse
  - Ingen av de undersøkte leveranser var behovsverifisert
- Det var signert for kontroll og rett faktura uten at det faktisk var foretatt kontroll av at varer og tjenester var levert som forutsatt til riktig pris.
- Manglende arbeidsdeling ved at seksjonslederen hadde opptrådt både som bestiller, budsjettansvarlig og attestant ved en rekke leveranser.
- Rekvisisjoner ble utferdiget etter at arbeidet var utført.
- Manglende intern kontroll.

Det ble også avdekket at avdelingsdirektøren og seksjonslederen i ni tilfeller har benyttet leverandørene privat samtidig som leverandørene har fakturert Renovasjonsetaten for leveranser hvor avdelingsdirektøren/seksjonslederen har hatt ansvar. Det er ikke dokumentert at alle de private leveransene er betalt.

Seksjonslederen rekvirerte et asfalteringsoppdrag fra leverandør AA uten konkurranse, hvor det ble fakturert kr 740 044 til Renovasjonsetaten. En underleverandør utførte arbeidet i sin helhet og fakturerte kr 594 378 til AA. På dette oppdraget anslås således kommunens tap til kr 145 666. Renovasjonsetaten vurderer å kreve dette beløpet tilbakebetalt fra seksjonslederen.

Seksjonslederen ble avskjediget 04.07.2006 og politianmeldt 25.09.2006.

Det ble videre konkludert med at avdelingsdirektøren, som var seksjonslederens overordnede, hadde vist *manglende kunnskap og forståelse for lov om offentlige anskaffelser, etatens regelverk samt etablering av et forsvarlig system for intern kontroll*. En leverandør opplyste at avdelingsdirektøren hadde betalt kr 30 000 "svart" som delbetaling for et privat oppdrag. Avdelingsdirektøren ble gitt en forsterket tjenestepåtale og omplassert. Den "svarte" betalingen ble innrapportert til fylkesskattekontoret som momsunddragelse.

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel rapporterer i brev av 28.09.2006 (utrykt vedlegg) at *Renovasjonsetaten i løpet av året har gjennomgått anskaffelsesprosedyrene som etaten skal følge, med tydeliggjøring av ansvar og roller for å sikre tilfredsstillende prosess og kontroll. Aktuelle personer har gått på kurs og problematikken har vært behandlet på allmannamøter i etaten. Det forventes at disse tiltak skal sikre at man for fremtiden skal unngå uregelmessigheter på dette området av etatens virksomhet.*

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel igangsatte høsten 2006 en undersøkelse av konsulentbruken ved de underliggende etater. Undersøkelsene ved Renovasjonsetaten på dette området gav indikasjoner på uregelmessige forhold, og Byrådsavdeling for miljø og samferdsel gav derfor på nytt oppdrag til SIR om å foreta en gransking (jf. brev av 23.10.2006 fra Byrådsavdeling for miljø og samferdsel – utrykt vedlegg).

Det kom raskt frem indikasjoner på uregelmessige forhold ved Renovasjonsetaten når det gjaldt konsulentbruk og bilbruk. Byrådsavdeling for miljø og samferdsel gav derfor et nytt oppdrag til SIR 11.10.2006 om videre gransking.

Den nye granskingen som SIR gjennomfører har følgende hovedfokus:

- Etatsledelsens disposisjoner
- Etatens bilbruk
- Forholdet til rutiner på økonomiområdet

Kommunerevisjonens undersøkelser

Kommunerevisjonen vil i sin rapportering til kontrollutvalget bygge på SIRs arbeid. I tillegg vil Kommunerevisjonen gjennomføre egne undersøkelser som supplerer eller ikke dekkes av SIRs gransking. Kommunerevisjonens undersøkelser vil omfatte anskaffelser i Renovasjonsetaten.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Kommunerevisjonens foreløpige innberetning til orientering og imøteser Kommunerevisjonens endelige innberetning når granskingen ved Seksjon for intern revisjon og Kommunerevisjonens egne undersøkelser er avsluttet.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.11.2006

109/06

Forvaltningsrevisjonsprosjekt - Systemgjennomgang av byggesaksprosessen i Plan- og bygningsetaten

Saken gjelder:

Med utgangspunkt i pågående granskinger i Plan- og bygningsetaten ønsker Kommunerevisjonen å starte opp et prosjekt rettet byggesaksprosessene i Oslo kommune.

Prosjektet vil ha som formål å vurdere styring og kontroll med byggesaksbehandlingen på viktige risikoområder. Revisjonen vil også peke på ev. behov for forbedringer. Den overordnede problemstillingen er følgende:

Er det tilfredsstillende styring og kontroll med vesentlige risikoområder i byggesaksprosessen i Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune?

Aktuelle spørsmål revisjonen vil stille er bl.a.:

1. Er den interne kontrollen i byggesaksbehandlingen tilfredsstillende? I hvilken grad har etaten etablerte rutiner og en praksis som sikrer en tilfredsstillende byggesaksbehandling?
2. I hvilken grad har etaten en tilfredsstillende oppfølging og kontroll med byggesaksbehandlingen?
3. Hvordan følger Byrådsavdeling for byutvikling og eventuelt Byrådsleders avdeling opp i forhold til Plan- og bygningsetaten?

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vedtar at Kommunerevisjonen gjennomfører en systemrevisjon rettet mot byggesaksprosessene.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 14.11.2006

Kontrollutvalgets sekretariat, 14. november 2006

Reidar Enger
sekretariatsleder